

Фондация "Х&Д Джендър перспективи"

Гр. Димитровград, ул. "Св. Климент Охридски" 1, офис 1, тел: 0391/ 25055 : email: hdgender@gmail.com
Гр. Хасково, ул. "Пирин" 9, тел/факс: 038/624 685 : моб: 0879/132 080

Изх. № 32/ 04.07.2022г.

ДО

МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

ОТ ФОНДАЦИЯ „Х & Д ДЖЕНДЪР ПЕРСПЕКТИВИ“

**ОТНОСНО: ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА
ЗА ЗАЩИТА ОТ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ**

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА**

Фондация „Х и Д Джендър перспективи“ е неправителствена организация, която има 10 годишна експертиза и работи за превенция и борба с насилието над лица и деца във всичките му форми, в т.ч. и домашното насилие. Целият екип на фондацията, изразява своята **подкрепа за предложените промени** в Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие, като приемаме, че тези важни промени, трябва да бъдат приети възможно най-скоро, като неотложна стъпка от процеса на по-пълна и ефективна защита на огромна група уязвими лица, живеещи в ситуация на

домашно насилие, чийто живот и здраве ежедневно е поставен в опасност и риск. Не бива да забравяме или negliжираме, ценността на човешкият живот и здраве! Въпреки липсата към настоящият момент на база данни и официална статистика от медийни публикации и обществено достъпни факти се вижда, че през последната година случаите завършили летално за жертвите на домашно насилие се увеличиха драстично! В тази връзка предложения Законопроект за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие (ЗИД на ЗЗДН) предоставя възможност да се адресират и отстранят някои от пропуските, които съществуват в действащата нормативна уредба на механизмите за защита за пострадалите, както и усъвършенстване на възможностите за превенция и работа с извършители на домашно насилие.

1. Подкрепяме и предложението да се създаде и поддържа *Централен регистър на случаите на домашно насилие, който да съдържа цялата информация по случаите на домашно насилие*. Липсата на единна национална статистика прави невъзможно формирането на точна преценка за размерите и обхвата на феномена домашно насилие в страната, което от своя страна неимоверно затруднява приемането и прилагането на ефективни политики, насочени към борбата с домашното насилие. В допълнение, тази липса пречатства и разработването и приемането на адекватни и ефективни мерки, които да отговарят на нуждите на българското общество да се справи с проблема домашно насилие. В резултат, няма как да се знае дали мерките и политиките, които се изработват и прилагат, са достатъчно ефективни и отговарят и покриват нуждите на пострадалите и техните семейства, а дори и тези на извършителите.
2. Подкрепяме изцяло предложението за *удължаването на срока на Националната програма за превенция и защита от домашното насилие от една на три години*, и го намираме за много важно. Смятаме, че досегашният едногодишен период на Програмата е крайно недостатъчен. Това е така поради факта, че за такъв кратък период мерките, предвидени и финансирани от Програмата, няма как да отговорят на нуждите на пострадалите, на професионалистите, които работят с тях, и на компетентните институции. Дейностите, предвидени в проектите, финансирани от едногодишната Програма, няма как да постигнат устойчиви резултати, тъй като една година е твърде кратък срок за необходимите промени и подобрения в областта на домашното насилие. Тази промяна в дългосрочен аспект би увеличила възможностите за помощ и подкрепа при възстановяването на пострадалите след травмиращите преживявания, от извършвано насилие. Предвидените мерки са надграждащи в посока подкрепа, насочване, консултиране /психологическо, социално-психологическо, правно/, осигуряване на сигурни и защитени пространства за настаняване и живот за период до шест месеца от извършване на насилието за жертвите и децата им. Това е още една допълнителна гаранция и подкрепа за възстановяване от преживените травми физически, емоционални и

психически. Тези места за подкрепа, предоставят на пострадалите мултидисциплинарна професионална помощ, в защитена и сигурна среда, правна помощ, психологическа подкрепа, включително съдействие за намиране или започване на работа. Цялостната подкрепа би допринесла за по-бързото възстановяване на пострадалите, като им даде шанс отново да повярват в собствените си възможности и ресурси и ще им помогне да се мобилизират и отново да се завърнат в обществото ни, преживели страданието, по-силни и справящи се, готови за нов живот, без насилие и страх.

3. Като особено важна и положителна стъпка, оценяваме *създаването на работещ механизъм* за ангажираност на държавата заедно с неправителствените организации за премахването на домашното насилие, чрез подкрепа и помощ на пострадалите от домашно насилие, и за развиване на превантивните програми, в т.ч. специализираните програмите за работа с извършители на домашно насилие. Програмите за преодоляване на агресията и справяне с гнева, са още една допълнителна гаранция за добра превенция на предотвратяването от повторно извършване на насилие от страна на определен извършител на насилие спрямо същата или друга жертва на домашно насилие.

От друга страна за да се избегне наслагването на тежките последици от извършването домашно насилие, Държавата трябва да осигури равна защита за всички лица в близки и интимни отношения. Въпреки подкрепата и положителните моменти, смятаме за редно да отбележим тази и няколко други слабости в предложеният законопроект като:

4. Отхвърленото предложение думите „във фактическо съпружеско съжителство“ в чл.2, ал.1 и чл.3, т.2 от ЗЗДН за бъдат заменени „в интимна връзка“, смятаме че по този начин отпада възможността закона да се прилага към всички граждани на Р България, без да ги дискриминира, при спазване на международните стандарти и договори за правата на човека. Смятаме, че тази промяна е необходима и би довела до разширяването на кръга на лицата, които да могат да потърсят и получат защита в рамките на този закон, което би довело до предоставянето на по- ефективна закрила на по-голям брой пострадали от домашно насилие. Важна промяна, която би позволила на по-голям кръг от лица да могат да ползват необходимата им защита, независимо от формата на семейство или интимно партньорство.
5. Промяната на реда за връчване на решението на съда от „връчване“ на „постановяване в открито заседание“ дава възможност за разминаване между постановените мерки и би довело до риск за живота и здравето на пострадалото от насилие лица, поради възможността то да не разбере веднага за постановеното от съда решение.

Фондация "Х&Д Жендър перспективи"

Гр. Димитровград, ул. "Св. Климент Охридски" 1, офис 1, тел: 0391/ 25055 : email: hdgender@gmail.com
Гр. Хасково, ул. "Пирин" 9, тел/факс: 038/624 685 : моб: 0879/132 080

6. Отчитаме за слабост и премахването на създадената от работната група нова ал. 3 на чл. 13, а именно „В производството по този закон ответникът следва да обори фактите и обстоятелствата за извършеното насилие, съдържащи се в представената от пострадалото лице декларация по чл. 9, ал. 3.“. Приемаме, че така предложената разпоредба е изцяло в полза на пострадалите от домашно насилие и че следва да бъде запазена. В същия смисъл са и препоръките на Комитета на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените да се възприеме обратна тежест на доказване в производството по този закон.

Въпреки така посочените по-горе негативни моменти, като цяло, приемаме, че предлаганите промените в ЗИД и ЗЗДН ще спомогнат в процеса на предотвратяване и превенция на домашното насилие и ще спомогнат на нуждаещите се от защита и помощ, в съответствие с идентифицираните нови рискове от насилие. Ускоряването и подобряването на процедурата, ще доведе до по-висока гаранция за бърза, навременна и ефективна защита и сигурност за пострадалите, за децата и за всички участници в процеса.

Издаваме своята подкрепа и смятаме, че предстоящите промени и предложени мерки в ЗИД и ЗЗДН са важна и неотложна предпоставка за общество, което да е чувствително към явлението „домашно насилие“ и което с нужните законови и практически методи ще може адекватно да се противопостави на проблема.

С уважение:

Петя Петкова

Управител на Фондация „Х и Д Жендър перспективи“